

OBILJEŽAVANJE 100 GODINA OD ULASKA RUMUNJSKE U PRVI SVJETSKI RAT

marti, 25 octombrie 2016

U kolovozu

smo bili svjedocima dvaju važnih povijesnih lekcija. Prvi je bio sprovod kraljice Ane, a drugi je obilježavanje 100 godine od ulaska u rat.

Kada

je u nedjelju 28.08.2016. diljem Rumunjske obilježeno 100 godina od ulaska Rumunjske u Prvi svjetski rat, ili, kako je još poznat kao Veliki rat, kao da su se odkrinula neka stara vrata koja su nas odvela daleko u prošlost. Gledaju i taj dan televiziju mogli smo vidjeti i čuti govore predsjednika i premijera o tom nesretnom događaju i njegovim logama stoljeća koji je doveo do smrti milijuna ljudi na europskom prostoru, a nakon njegovog završetka svjetski poredak više nije bio isti.

Na

televizijskom kanalu Viasat History može se pogledati, u nastavcima, vrlo dobar i zanimljiv dokumentarac o tome kako je prošao rat. Puno je filmova snimljeno i cijele biblioteke ispisane o tome.

Govore i

o žrtvama predsjednik je Ionannis rekao, na sve anosti obilježavanja 100 godina od ulaska Rumunjske u rat, odaju i poast vojnicima, tadašnjim državicima i Kralju Ferdinandu koji su "požrtvovno služili interesu rumunjske nacije"; "Klanjam se u spomen na 800.000 žrtava Velikog rata";

A

me u tim su žrtvama bili i naši pradjedovi. Neki su od naših pradjedova sudjelovali u Prvom svjetskom ratu, a neki su čak dugo vremena bili u zarobljeništvu, kao što je moj pokojni pradjed (kojeg nisam poznavala, ali mi je djed o njemu pričao), koji je proveo par godina zarobljen u Rusiji. A takvih je bilo puno.

Da

se podsjetimo, Prvi je svjetski rat bio vojni sukob između država članica Antante (Ujedinjenoga Kraljevstva, Francuske i Ruskoga Carstva) i njihovih saveznika (Srbije, Crne Gore, Rumunjske, Grčke, Japana, Sjedinjenih Američkih Država i niza manjih zemalja) s jedne strane te dviju država članica Trojnoga Saveza (Njemačkog Carstva i Austro-Ugarske Monarhije) i njihovih saveznika (Osmanskog Carstva i Bugarske), koje su pak s druge strane tvorile Centralne sile. Italija je bila članica Trojnoga Saveza, ali se 3. kolovoza 1914. proglasila neutralnom da bi kasnije pristupila Antanti.

Glavni

su uzrok rata bila neslaganja oko održavanja tadašnje imperije (Ujedinjeno Kraljevstvo i Francuska) te njena kolonijalna imperija i nacionalnih teritorija drugih država. Njemačka je gospodarski rasla, pa je ubrzo postala jedno od vodećih svjetskih gospodarstava, a rasle su i pretenzije Njemačke za novom podijelom kolonija.

Na

nama bliskim prostorima, povod rata bilo je ubojstvo austro-ugarskog prijestolonasljednika nadvojvode Franje Ferdinanda i njegove supruge Sofije. Na

njega je izvršen atentat u Sarajevu, a ubio ga je srpski anarhist Gavrilo Princip. Austro-Ugarska monarhija je 23. srpnja predala ultimatum u deset to aka vladi Kraljevine Srbije, koja je prihvatila sve osim to ke da istragu o atentatu vode na njezinu tlu austro-ugarski istražitelji. Na to je Austro-Ugarska 28. srpnja objavila rat Srbiji, a Njema ka je 1. kolovoza objavila rat Rusiji, nakon njezine mobilizacije, i 3. kolovoza Francuskoj. Ujedinjeno Kraljevstvo je 4. kolovoza objavilo rat Njema koj. Crna Gora pridružila se 5. kolovoza Srbiji objavom rata Austro-Ugarskoj Monarhiji, koja je isti dan objavila rat Rusiji. Za as je Europa postala pozornicom najkrvavijih doga aja u povijesti.

Teško

je nama danas, iz udobnosti svojih domova, fotelja, kompjutora, auta i televizija zamisliti kako je bilo mladim, obi nim ljudima uzeti pušku u ruke i krenuti u boj, svjesni da se nikad možda više ne e vratiti svojim domovima i obiteljima. Neki su se vratili a nekima se ne zna ni mjesto gdje su preminuli. O njima svjedo e veliki križevi u grobljima, pa i našim, a u novije vrijeme i imena isklesana podno velikih križeva u sred sela.

Govore i

o žrtvama rata predsjednik Iohannis je rekao da Prvi Svjetski rat posebno važan trenutak u povijesti Europe i svijeta. Pritom je spomenuo i Europsku Uniju, kao konstrukciju koja se "rodila na mjestu nekadašnjih rovova". Komemoracija Velikog rata donosi najsnažniji argument u korist europskog projekta koji nam je pružio više od 70 godina mira. Ta je konstrukcija najopirniji politi ki i kulturni projekat razumijevanja i dijaloga me u Europljanima, kao alternativa mržnji i podjeli, angažman solidarnosti i jedinstva pred vanjskim i unutarnjim izazovima s kojima se EU suoava, izjavio je Iohannis.

Zaustavila

bih se na rije ima dijalog i razumijevanje iz spomenutog govora predsjednika. Da li smo mi, u našim mjestima, zajednici, u dijalogu i razumijevanju? Ili da li se bar trudimo biti u dijalogu? Da li bar pokušavamo u i u dijalog s onim drugim, s onima drugima? Da li ga pokušavamo razumijeti? Bilo bi dobro da bar pokušamo. Da ne vodimo "male lokalne ratove". Jer mali ratovi vode do velikih ratova. A iza ratova ostaje pustoš. Nakon Prvog svjetskog rata nestala su carstva. A kako je ishod svih ratova umiranje, nestajanje, pustoš, pripazimo da nas naši lokalni mali ratovi ne odvedu u propast, do nestajanja naše zajednice i naših mjesta.

Imajmo

pritom na umu i staru latinsku poslovicu koja kaže: Historia magistra vitae est! Pa ako je povijest u iteljica života, pokušajmo iz te povijesti nešto naučiti.

Maria
Lacchici